

გ. მაყაშვილი და თავ. ა. ს. ლეონიძე.
 კნევის ყრა და თელა დაბოლოვდა ნაშუაღღესის ხუთს საათზედ. ყუთების დათოვის შემდეგ ანდერს თეთრი და შავი კნევი ამოუვიდა:
 ვამგებობის თავმჯდომარის თანამდებობაზედ:
 თავ. ი. გ. ჭავჭავაძე—43 მთ.—22 მ.
 ვამგებობის კომიტეტის წევრობის თანამდებობაზედ:

თავ. პ. ა. გრუზინსკის	—442	13
თავ. გ. ჯანდიერის	—428	27
თავ. ნ. დ. ანდრონიკაშვილის	—424	31
თავ. ა. ხ. ჩოლოყაშვილის	—421	34
პ. ი. ყიფიანის	—402	53
გ. დ. შურულსის	—402	53
თავ. ს. რ. ვახვახიშვილის	—388	67
თავ. რ. დ. ერისთავის	—355	70
თავ. ვ. გ. მაყაშვილის	—362	93
თავ. ა. ს. ლეონიძის	—333	122
ნ. ი. არაგვიანიძის	—324	131
და ა. ი. სავანელის	—140	315

დამფასებელი კომისიის თავმჯდომარის თანამდებობაზედ:
 კ. ლ. ფურცელაძის—407თ. 48 მ.
 ვამგებობის წევრის კანდიდატის თანამდებობაზედ:
 თ. ა. რ. ვახვახიშვილის—411თ.—44 მ.,
 თავ. დ. ე. ჩოლოყაშვილის—419თ. 36 მ.
 ამ გვარად არჩეულ იქნენ ყველანი, ნ. ი. არაგვიანიძის, რომელიც წევრად მხოლოდ კომიტეტის წევრობაზედ იყრიდა კენჭს და შედარებით სხვებზედ მეტი შავი კნევი ამოვიდა, და ა. ი. სავანელს გარდა, რომელსაც შავი კნევი მეტი ჰქონდა თეთრზედ.
 საზოგადოება დიდის ტაშის ცემითა და აღტაცებით მიეგება ამორჩეულთ. ლოცებიდან და დარბაზიდან სტენაზედ ყვირილებს ისროდნენ და მთელი სენია ვარდითა და ყვავილით მოიფინა.

შემდეგ წაკითხულ იქნა ამ დღის ოქმი და დამტკიცებულ. დასასრულთ თავმჯდომარემ კრებისამ თავ. ალექ. ირაკ. ძემ მუხრან-ბატონის კრებას შემდეგის სიტყვით მიმართა:
 „ბატონებო! განსახილველი საქმეები სულ დათმავრეთ და კრების დაბოლოვებულად ცხადებდ. მაღლობის გიძობნი, რომ ასე მშვილობიანად და გულ-მოდგინედ განიხილეთ საქმეები; ბედნიერი ვარ და თან ვი მომწონს იმით, რომ თავმჯდომარე დიდ ვიქნენ თქვენგან არჩეული. ამასთან ჩემს მოვალეობად ვთვლი ბოლოში მოვიხილა იმთ წინაშე, თუ ვინმე ჩემად უნებურად ვიყენებინა რაიმე.“
 ამ სიტყვის საზოგადოება დიდის ტაშით კართ მიეგება და თვისის მხრივაც მადლობა გარდაუხადა თავ. ა. ი. მუხრან-ბატონს თავმჯდომარეობისათვის.

ღაბაჭ სოფელი
 (მოწერილი ამბები)

სოფ. რაშინი (გორის მაზრა). სამშაბათს, 20 ს მასის, ბუნებამ სანაწარმად უხედავად მოგვადანა. საღამოს 6 საათის საათის ნახევარზედ მოვიდა სანაწარმად სეტყვა, სიდადით ქათმის კვერცხის ოჯახს და სამამით თათქმის გათრევის ერთ მთაზედ. პირველად მოთოთი დარუბელა წამოვიდა ჩრდილოეთ-აღმოსავლეთად, მერე მოშავო მოქვე და მოხალს წამოშავის მსხვერპლად წამოვიდა არსებობდა. მას უკან ცოტა შეშქვდა, მაგრამ არ განვლო ათმა წამს, რომ ისევ დაიწყო წამოვიდა უფროდ გარდაიჭრა მსხვერპლ სეტყვად, რომელმაც გასტანა სოფელი ერთა საათი. სანაწარმად ელაჭქსიდა, სეტყვის სეშავი, გასტანდა, ელაჭქსიდა

და ეკანსებო მიმდინარე უხედავად წამოს წაქლა, დედა-მამა მოხდა სეტყვით დაფარული, დედა კაცების წაიკოპა და აპყვესა ბუჯავი სასწარმად სანსაგან წარმოადგინდა. გაიარა სეტყვა, მაგრამ რა სურათი წარმოადგინა და კაცის თაღს: ეკანსებო, სესხებო, ლაბაო სიმამლა და სხვა მწიქს მოსაგად სრულად მიქსთან გასწარმებულ-განდურებულყო. უხედავად სის ტოტებო მარს დედა-მამაზედ ეკებრა სეტყვისგან დამტრუელი, ყველა სხვასდა ნაყოფი ვერ არავებულა იყო; ჭა-ჭა სეტყვად ეკანსებო სეტყვისგან მოკვლეო წაქვლეო და გარეული ფრინველებო. სიგათა შორის, ერთი დედა-მამა გატრეს სეტყვამ თავი და სისხელი გადმოჰდინა. მასწავლად ხომ სოფ. სანაწარმად მესმა ერთი დედა-მამა მოქვლა. გარდა რა ცოტა წინასწარ, რადგან ვერ არავებულ იყო არ დაწესა, ნაქვლეო დაწესა. ამ სანაწარმად სეტყვამ დიდა წარადიდა მისგან სოფელს. მასწავლად ეკებრა, სეტყვამ მოკვლეო ეკებრა ამასთანა მშენებარის ქმარს უხედავად გადგინდა. მისთვის სოფლის განდურებო. როგორც ამბობენ, თათქმის ოთხმოცე საათის მანქანის ზანადა მოუვლია. როგორც გეგმოს ისე გადტრეკებო და დედა-მამას სხვასამ ამ სეტყვამ სანაწარმად; რათი და გასტრეკის ამბობენ სარეო და ბორჯი, როგორც შეუბრალებო ბუნების მოვლემამ სულ-ცდილი არ დასვა ხალხს და ცნობიერების სისარა სხვადგან განაგრავდა.
 ამდენი, მთავრობა უფრადგანს მაქვს გვეს ამ დანაგრევის სხვასამ მდგომარეობას და აღმოუჩინა სანაწარმად შემწობას.
 დ. ნ.

განათლებულ მკურნალთა ხაზი-რომა სოფლად
 (წერილი სოფელ დიდ ჯიხიშიდან)

ორიოდე სიტყვა უნდა ვთქვათ შემდეგ ისე შეუსუსტდებოდა, რომ არ შეეძლო ნაყოფიერ ქალღმირ ბილეთების ნაცვლად ოქრო-ვერცხლი ეძლია. ასეთ შემთხვევაში ფსიქიკალდის ფულისა ეცემოდა. მაგალითობრ, სთონანგეთის რევოლუციის დროს, 20 ლილირი ოქროს ფრანკები ჰფასობდა 3000 ფრანკად ასის-გნაცით...
 ძნელი წარმოსადგინია, თუ რა მიმართულებით, აღფრთხილ მისცა ბირეის ქალღმირ ფულმა, როგორც მოაწყო აღბ მიტეობის საქმე. ფული ეხალა—ბართლა რომ საქონელი იყო განუსაზღვრელი ფასისა. ფსიკიკალდის მანეთების გარეგნობაზე იყო დამოკიდებულთ. თუ საქმე იმ სახელ-მწიფოსი, ან ამხანაგობისა, რომელმაც გამოსცა ქალღმირ ფული, კარგად მილიოდა, მაშინ ქალღმირ ფული იწვედა, მპეტულობდა, თუ არა—ეცემოდა. მოსალოინობა მოუსალოინობას; ომს, ჰიოს და სხვას გაგონა ჰქონდა ქალღმირ ფულის ფასის აწვედაწვევად. აღბ მიტეობის მის შესებლებოთ მთელს სახელ-მწიფოსთან საქმის დაქვრა ისე უნდა მოწყობილიყო, როგორც კერძო კაცთან. დროსია თუ არა ვთქვ, ის სახელმწიფო ნდობისა; რაიმე უხედავად, კოტრობა ხომ არ მოელოს პირნათლად და უნაკვლოდ იხდის თუ არა ფულს? აი რასა ჰკითხავდნენ თავის თავს ქალღმირ ფულის შემქნენნი...

ფაღვთონი

ნაწყვილი
 უვიცი ხალხის გულ-გონი შამბარაინი ველია, გოგ ბუღდოს ჰირი, ბორაოტ, ზოგა, ხელიყო და გველია; მოძღვარნი, ამბეტყველთენა, შამბარის მხენელია, სთქეთ სიტყვანი კეთილინი, სიტყვა სასწაულთ მქმენელია.
 დ. მანაშელი

„ორის მიხმი“ და „ბირის მხვი“
 (დასარული *)

რა გარემოებამ შეუწყო ამ ცვლილებას ხელი? რამ გახადა ბირე სახელმწიფოების ბედ-იღბლის გადამწყვეტ ადგილად?
 იყო ერთი გარემოება, მოვლენა, რომელმაც შეუცვლა ბირეის ხასიათი. საქმე ის არის, რომ მესხრამეტე საუკუნეში ფული გახდა ნაგნა, რომლის ფსი ხან აიწვედა და ხან დიწვედა იმისად მიხედვით, საქმეთა ვითარება როგორ მოეწყობოდა, ჰქირა საითქვენ დაჰყვარა-ფულს, ბილეთებს, აქციებს ახლო ისევე ჰკით

სოფელში განათლებული მკურნალის დაქირავების შესახებ, რადგან ჩვენი ხალხი ისე აღრინდელ მდგომარეობაშია, ისეე ყოველ სოფელში მცემებურად უმეტრება და მატურება მარჩალები და სოფლის მკურნალი. ბი უფლობენ და ფარფაზობენ.
 მოგვსენებათ სოფ. დიდ-ჯიხიში, რადგან ჩვენიმე ახალგაზრდა მითილო უმაღლესი სამკურნალი განათლება და, როგორც ვიცით, ნაწყველი მკურნალები ვატყებულნი იყვენ მახლისათვის სამსახური ვაჭრობით; კიდევ დაესხნენ ისინი იმ ქვერ ქვეშ, სადაც იღობდნენ. მაგრამ ვერ აიტანეს ღიღბანს ცულ ვარგობათან ბრძოლა და ისევე ძალა-უნებურად სოფელს მოშორდნენ. საქარობა-ვი მკურნალის დიდა ჩვენში, განსაკუთრებით შემოდგომას და ვახუზებულზედ. ამ დროს საბარაო გლეხი ხშირათ სასოწარკვეთილებათ ვარაღება, რადგან უტეგობისა გამო აღდამყოფობასთან ბრძოლას ვერ ახერხებს. დღეს ჩვენებურები ნაწყველ მკურნალებს ისე შეევიფნენ, რომ ხშირად 15—25 ვერსის მანძილს უხრადლებას არ აქციენ და ქალაქში მცხოვრები მკურნალები მოჰყავთ სოფელში. იმდენი დავიარაბა და ხარკი უნდნენ სოფლის მკურნალის მკურნალის დასაბარებლად ქალაქი-ცა, რომ, თუ არ შეძლებული კაცი, გუნებაშია ვერ გაიტარებს და უმეტრესი ნაწილი მდებოდა და შეუძლებელი ხალხის მხოლოდ მომაცემად ავადმყოფისათვის თუ გადასდამს ვებს მკურნალის მოსაყენად, მაგრამ ვი იმ მოყენას... ვახუზული და შემოდგომა იმერეთში უმეტეს ნაწილად განთქმული ფილტვების ავადმყოფობით და სხვა და-სხვა ვერ დადებენ სენით, ამ გვარი ავადმყოფობის ჩვენში გარსაშკალს ჰყოფლობს, რადგან მკურნალთა არაფერი ჰყავს. ამ ემბად სხვა-და-სხვა გვარი სენი მურს ავლებს როგორც ხსენე

ბულის სოფელს, ისე ს. იანეთს, ეწერს, დაბა სამტრედიას, სადაც მკურნალი სანაწილი საძებარია, ს. კულაშს, ჰაგანას და მათ შემოზღულ სოფელსა. სოფლები ბავსსაგით ვადამებულია ერთმანეთზედ ლაშაში გატრეცილებით და ქვემო იმერეთში თვალ-საიხიო აღდგილიც უჭირავს. ერთად ეს სოფლები ოთხ საზოგადოებას შედგენს, თითოეულ საზოგადოებაში დაახლოვებით ათასამდის მკვიდრი ითავება. როგორც ვიცით, ორი ათასი მანეთამდის აღის წლიური ჯამგირი მკურნალებისა სახელმწიფო სასახლეში. ჩვენში ათასი მანძი რამდენსავე სოფელს შეუძლია ვამეტრის და ამ ჯამგირით მკურნალიც კარგან შესსლებს სასახურს. უჯამგირად ნაწყველი მკურნალი სოფელში, როგორც ვამოცილებდებამ დაგვანახო, ფეს ვერ იღვამს, რადგან ის უნდა შეგებროლოს სხვა და-სხვა გვარ უმეტრებს, რომელიც მუდამ წინ ელვობის.
 ჩვენს სოფლებებს ერთ რასმესაც მოვახსენებ, რადგან პირადებ მე მკონდა შემთხვევა მენახა, როგორ ავიღო-დევდნენ შინაურ ნაწყველ მკურნალებს ს. დიდ-ჯიხისისა და იანეთში, როგორც ნათქვამია: „შინაურ მღვდელს შენდობა არა აქვსა“, სწორედ ისე სჯიდნენ ჩვენებურებიც ის-კი არ იციან, რომ შინაურს უფრო შესტკეო გული თავისი მებობისათვის, ვიდრე რომელსავე სხვა მხრილად გარდამოხვეწულს. სოფელში თავის მებობად ნაწყველ მკურნალს ეთამაშება, ჰჭიკროს; სულაც რომ არა მოეცლა, მიემტეზოს; იმის-კი არა ვაჭიკროს, რომ მებობელი მკურნალიც კაცია, მასაც უნდა ჯერ მჭირა ჰქნათ ვკლავ გაიტკბოლოს. სა-მაგიეროდ დღეს-კი იმერულ უკულო თამყიყარობას გარემე მკურნალთან დიდად იჩენენ და ხონიდან ან ქუთაისიდან თუ დაბარებენ მკურ-

ქალღმირ ფულის მახანდის აწვედაწვევა, წაჯექ-უკუჯექობამ შექმნა, ვითა შეესხა და ვამწვევა ბირეზედ მოქმედება, ესრედ უმეტესი ბირეის თამაში.
 ეს თამაში ერთობ მარტივია. ბირე ფულების რაოდენობა არ უნდა ტეხს, არა ჰზრდის. აქ ათაფრთა თავ-მამტრევი, დასაქმებულ-მოსაზარებელი. ბირეა მკურნალი ისეთი არა არის, რომლის წყალობით დრო-ყამის შესახებარად მოთამაშეთ უნდა წილდებთ ფული. სწორედ ისე, როგორც ქალღმირ ფულს ხარის, ფული ხან ერთს ჯიბეში ჩადის და ხან მეორეში, იმისად მიხედვით, ვის როგორი ქალღმირ მოუვიდა—ბირე მოუვიდაც ესე ხდება. ვისაც ღუმეში მოუვიდა, ფულიც იმის ჯიბეში ჩაილავდება.
 რათა ავიღო-გასცემო ვახტანგზედ ვამოტქმული ბირე, კერძო მაგალითი ავიღოთ: ვთქვათ, ჯიბეში მქვს ორასი თუმანი. ერთს მშვენიერს ღდეს მივლივარ ბირეში, ვყოვლობ ჩარჩს (МАКЕД) და ვუ-რიგდებო, ამა-და-ამ ამხანაგობის, ან სახელმწიფოს აქციები მაყიდ-მეჭოთ. მე უპირატესობას ვაძლევ რომელსავე ამხანაგობის, ან სახელმწიფოს აქციებს იმტობ, რომ რაღაცა ჩამამხის გულში, ამ აქციების ფსამ უსათუ-ღად უნდა აიწყოოს. ადვილად შესაძლებელია, რომ შეუძლებელია, მაგრამ ვთქვათ, იმ აქციების ფსამ,

*) იხ. „ფიგურა“ № 101.

შურნალ გავითმობილება

(ამოკრებილი ამბები)

საკვირველი სანახაი იყო ამას წინად მინიარე რიგზე, ქალაქ ქველის მაღალ-ბანს კულს, რომ ხელში წიგნი ეტრაა...

***

ქვლანა აღმოსდა, რომ ტელეფონი ძველის ძველად ყოფილა ინდოეთში, აი ამის დასაბუთებელი საბუთი...

***

ერთი რუსი მკურნალი, გვარად დვორნიკოვი არსებობს, რომ ვისაც უნდა თამბაქოს წვევა გადაეჭროს...

ბ. ლ. ბოცკაის პასუხად

„ბოცკაის“ მე-73 წ-ში ბ. ლ. ბოცკაი ჩემს შენიშვნას (№ 57) „სიმარტოებს მოკლებულს“ უწოდებს და დასძინებს...

ბ. ლ. ბოცკაის მიერ შეუდგარი ხორის

გალობა პირველად ამ ორს წლის წინ რ. მიგისინდო, სახელდობრ შ. ნინოშვილს, ძველ საკეთილმო ტაძარში...

რება აღმოუჩინეს გამართულ სახალხო სიკრწინაობას, და შემდეგ დაწესებულებათა და იმათ, რომელთა თვისი შემოწმებულებანი...

ბანსკალეხანი

ქალაქის გეგმობა

ამით აცხადებს, რომ დამატებითი არჩევანები ქალაქის ხმოსანთა დანიშნულია კერძად 1 ივნისი 1897 წ.ს...

კრება და წყობა დილის 8 საათზე. (3-5-1)

კავკასიის სამისწავლეობი ოქტის მზარეველის ნება დართვით,

დაგა სურამში

წ თბათიდან — 20 მარამომხმობითვენი იმართება მოსახარადამილი და სარკამბიტოი კლასში მასწავლებლის ალექსანდრე ნათაძის მიერ. (2-111-3)

ენობილ შარბიკაბის

რობალეკი

ბიანიჩი

ფაი-გარმონიანი, სერანგაპო, გიტარები, ფლავიტები, კლარინეტები, სოპრანოები, სიგები და სხვ. და სხ.

ფაილი რედაქციის მიმართ.

2 მისი ფოთის საქალაქო ბაზმი გვიანათა ლატარია აღფრთო ატურე წმ. ოლგას დედათა სასწავლებლის სასარგებლოდ.

ტიფლის. Музыкальное дело. Б. М. Миримаяна. Дворцова ул. (9)

დიდის ხნის სურვილი გემბორცვილად და საკუთარი კურნალი; გამოცემის ნება-რთვა მივიღე და ამ 1897 წლის პირველ ნომერში...

„პრემიული“

სამი გენოფილებით: 1-ში იქნება ხალხი ვერ დაუბუტვდელი, ყოველგვარი ჩემი თხსლებათაგანი, 2-ში ჩემი თაყვანსადავადი...

რადგანაც და უკანსხსელს ძეტს მნიშვნელობას გამოეყო სხვა ყველაფერზე, ამისთვის ეგვალს ვისთვისო, რომ შემოვობა აღმოვაჩინოს და იდე სქემები.

საზოგადოდ ხალხურ პოეზიას და მისს შეკრების შესახებ ვერცხელი სტატია იქნება პირველ ნომერშივე.

საზოგადოდ ხალხურ პოეზიას და მისს შეკრების შესახებ ვერცხელი სტატია იქნება პირველ ნომერშივე. მისთვის ეგვალს ვისთვისო, რომ შემოვობა აღმოვაჩინოს და იდე სქემები.

სხვის მიწერა მიიღება:

- ბილისში: „წერა კითხვის გამავრც. საზოგადოების“ წიგნი მადანიაში შიო ქუჩაზე... ირსა მამარიაშვილის მადანიაში... შიოში: ბუჩქნარში...

აბნა-ბოძეშვილი თვით მოამყარი მანანა „სივონის“ ვინაბ.

ბის, ბოსტნაბის და ხხილბის საშარნალოდ უფრო ატარება ა. ხარბის წამალს, ვიდრე სხვა რომლისაზე სისტემ მანქანა...

მ. შ. აუზმარბის საწარმის ბანსკალეხანში, ძალად სიღნაღს, შავერდოების ჩარასალაში.

ქ. ფ. ბუჭინაშვილის საწარმის, ბოლისის, მინილის შარაბად № 117.